

NOVIB BEKOSTIGT NOODZAKELIJKE REPARATIES AAN WATER-PUTTEN

Moldaviërs vergiftigen zichzelf

In de landbouwstaat Moldavië is schoon drinkwater nog altijd een luxe artikel. De waterputten waarop de plattelandsbevolking is aangewezen, zijn veelal sterk vervuild, het sterftecijfer mede daardoor onnodig hoog. De particuliere organisatie Terra Nostra probeert daaraan door onderzoek, voorlichting en zuiveringsprojecten iets te doen. Met geld van Novib worden momenteel putten en boorgaten gerepareerd.

Twee mannen in sportbroeken waden bedachtzaam door een ondiepe riviertje vlak achter de laatste huizen van Cretoaia, een dorpje langs de weg van Chisinau naar Odessa. Tussen de bergen afval en mest, die aan weerszijden van het water zijn opgestast, zijn ze nog net zichtbaar. Met hun handen grijpen ze razendsnel tussen voorbijrijvende kranten, flessen, zakken en uitwerpselen naar de rivierkreeftjes die hier ondanks alles leven tussen de kolossale blauwalgen. Mensen gooien hun vuilnis buiten het dorp neer en in het stroompje, in de veronderstelling dat het wel goed zit: alles stroomt naar de rivier de Dniestr en via andere rivieren komt het in de Zwarte Zee of gaat het Europa in. Ze zijn er vanaf, denken ze.

Niets blijkt minder waar. De Moldaafse plattelandsbevolking vervuult niet alleen al

sinds mensenheugenis de grote waterwegen door het gebied, maar vergiftigt vooral zichzelf. Grondwater bevat veel te hoge concentraties toxische stoffen en het drinkwater is van deplorabele kwaliteit. De waterput op nog geen honderd meter van de plek waar de vissers hun werk doen spant in Cretoaia de kroon. De mantel van de put is gescheurd en een afdak ontbreekt, waardoor vogels vrijelijk in het water kunnen poepen. De vervuiling, die tot het grondwater is doorgedrongen, tast ook het water aan dat de vijf families die erop zijn aangewezen met de puttemmer omhoog brengen.

Toch gloort er hoop. Enkele maanden geleden was het een drukte van belang bij de stortplaats. Vlak naast de bestaande vrije stort groeven de dorpingen onder leiding van Terra Nostra een enorme kuil. Ze stortten er een betonnen bak in. Vuilnis die

sindsdien is geproduceerd is in de waterdichte bak gedeponeed.

Pesticiden

Nelly Goreaceva, Lidia Romanciuc en Olga Coraleva vormen het hart van Terra Nostra. De particuliere milieuorganisatie beschikt in haar behuizing in de catacomben van de universiteit van de Moldaafse hoofdstad Chisinau over analyseapparatuur en documentatiematerialen. De organisatie werd in 1994 op initiatief van docenten van de faculteit Scheikunde opgericht met het doel het milieubewustzijn van de Moldaviërs te vergroten. Terra Nostra doet wetenschappelijk onderzoek en verzorgt voorlichting. Belangrijke wapenfeiten van de organisatie zijn een schoonmaakactie van de oevers van de Bick, het opzetten van een bibliotheek met ecologische literatuur en het succesvol organiseren van het protest tegen de bouw van een olieraffinaderij aan de monding van de Donau.

Van 1995 tot en met 1998 onderzocht de organisatie de kwaliteit van het water in de rivieren de Prut en de Donau. Dat gebeurt veelal in samenwerking met studenten en docenten van de universiteit. Met name de toestand van grensrivier de Prut bleek niet best. Het water wordt vervuild door de afvalstroom vanuit de Roemeense stad Iasi. Bedrijven zijn eraan gewend afvalstoffen zonder veel problemen te kunnen lozen. Bovendien bleek de gemeten hoeveelheid pesticiden in het water enorm. Moldavië was ooit de grote landbouwproducent van de USSR. Decennia lang werd zeer intensief akkerbouw en veeteelt bedreven op de landerijen. Beide hadden vervuiling, enerzijds door landbouwgif, anderzijds door nitraten - tot gevolg. Door de grote armoede op het Moldaafse platteland - het gemiddeld maandinkomen is hier zeven dollar - komt de vervuiling in de Prut de laatste tijd grotendeels van de Roemeense kant: de Moldaviërs kunnen pesticiden niet meer betalen.

Testapparatuur

Voor de drinkwaterkwaliteit heeft dat laatste in de Moldaafse dorpen vooralsnog geen positief effect, moet Terra Nostra constateren. Indamming van de stromen van vuil en frequente inspecties van de vele waterputten vormen voor Terra Nostra momenteel het voornaamste praktijkwerk. Geregeld trekken de onderzoekers er met analyseapparatuur op uit. De dorpingen komen nieuwsgierig kijken wanneer het drinkwater door de testapparatuur gaat.

Een deel van de waterputten is inmiddels opgeknapt.

